

האנטישמיות במערב אירופה בתקופתנו

ולובשת ופושטת צורה עם השינויים החלים בהם. בעולם המודרני קיימות תקופות רגיעה

האנטישמיות, אם כן, היא בת לוואי קבועה של התהליכים ההיסטוריים הכלליים

6

חלפו למעלה מ-50 שנה מאז החלה מלחמת העולם השנייה. זכר מוראות מהנות המוות הלך והישטטש ופחתו רגשי האשם על שיתוף הפעולה עם הנאצים בזמן הכיבוש הגרמני. נוסף על אלה המעבר מן הצנע של ארצות מערב אירופה היה כרוך מטבע הדברים בשלבי מיתון והתכווצות ובשינוי מבנה מהירים שפגעו בענפים בלתי יעילים וגרמו קיפוח ואי ביטחון לרבים. קם דור המאוכזב מן הדמוקרטיה ומוסדותיה והזוגל בשבירת מוסכמות. ביטוי המחאה הראשון היה מרד הסטודנטים ב-1968, אחר כך באו התנועות של חסידי איכות הסביבה ופירוק הנשק הגרעיני ונצרו מפלגות הירוקים. לנוכח ערעור אושיות הסדר הדמוקרטי היו גם כאלה שביקשו את התשובה בסמכותיות ובמשמעת של המשטרים הפשיסטיים והאנטישמיים. אנשי רוח, כמו אלה של חוג "הימין החדש" הצרפתי, כתבו מחקרים בזכות לאומנות אליטיסטית השונה בתכלית מן ההומניזם הליברלי. צעירים מרי נפש הצטרפו לקבוצות לאומניות או ניאורנאציות. במקביל פשתה האנטישמיות גם בקרב חוגי שמאל רדיקליים מסוימים, שייחסו ליהודים אחריות לחטאי המשטר הקפיטליסטי. בעת המשפט, שנערך בעיר הצרפתית ליון באביב 1987, נגד פושע המלחמה קלאוס בארבי – ושהסתיים בהרשעת בארבי על חלקו במוותם של כמאה וחמישים ילדים יהודים – בא לידי ביטוי מפגש מוזר זה של הקצוות. ברחובות ליון הפגינו ארגונים ניאורנאציים לטובת בארבי; אולם פרקליטו של בארבי באולם המשפט היה עורך הדין ז'אק ורג'ס, הנמנה עם השמאל הקיצוני.

במהלך השנים נוצר יחס גומלין מיוחד בין התפתחות האנטישמיות של השמאל לבין השלכות הבעיה הפלסטינית. משנות

יחסית ותקופות גאות בהן מתרחשים גילויי איבה ליהודים בתדירות גבוהה ובמקומות רבים. הגל האנטישמי הראשון אחרי מלחמת העולם השנייה החל ב-60–1959 זכה לכינוי "מגפת צלבי הקרס". בעת חג המולד של 1959 וכמה שבועות לאחר מכן אירעו במערב גרמניה, במספר ארצות באירופה, באמריקה הלטינית ובארצות הברית, מקרים תכופים של ציור צלבי קרס ומעשי ונדליות בבתי קברות ומוסדות קהילתיים יהודיים. הגילויים האנטי-יהודיים נשנו במחצית 1960, לאחר חטיפת אייכמן, וב-1961 בזמן המשפט. המעשים יוחסו להתארגנות ניאורנאצית בקרב הדור הצעיר, שספג את אוירת המבוכה רווית הנוסטלגיה לעבר, בה היתה שרידה החברה הגרמנית בשנים הראשונות לאחר נפילת הרייך השלישי.

המחזור השני התפרס על פני השנים 1975–1982 והתאפיין בהתקפות טרור נגד מטרות יהודיות, שגרמו לאבידות בנפש. בלטה העובדה שאירועים אלה הושפעו יותר מאירועים שהתרחשו במזרח התיכון מאשר מתהליכים פנימיים בתוך גרמניה ובארצות אחרות. חלק מן הפיגועים בוצעו בידי ארגונים פלסטיניים או קבוצות רדיקליות ימניות או שמאליות, שפעלו בהשראת ארגוני הטרור.

הגל השלישי החל בסוף שנות ה-80 ועודו נמשך. הוא מהווה המשך לשני הגלים הקודמים, אך משפיעות עליו גם נסיבות חדשות, כפי שיבואר להלן. להתעוררות האנטישמיות בברית המועצות ובמזרח אירופה יש מאפיינים ייחודיים והיא תתואר בנפרד.

הפילוסוף ברנאר אנרי לוי טוען כי בצרפת נפרץ הטאבו שבלם את גילויי האנטישמיות ועשה את עצם המושג לפסול מעיקרו. הסיבה הראשונה לכך היא מעבר הזמן.

7

השבעים ואילך עלתה מאד, בעיני השמאל האירופי, קרנה של התנועה הלאומית הפלסטינית. ערפאת היה, יחד עם צ'יה גוארה, לסמלו של מאבק מהפכני. בארצות שהיו לפני מעצמות קולוניאליות רחשו רבים אהדה מיוחדת לעניין הפלסטיני מתוך שאיפה לכפר על עוונות העבר הקולוניאליסטי. בישראל הם ראו את אחד המבצרים האחרונים של שיטת דיכוי העמים. את הפעולות של ישראל בשטחים דנו ברותחין. נוספה על כל אלה גם השפעת התעמולה הסובייטית. בתקופת ברז'נייב הפיצו המנגנונים הסובייטיים השכם והערב בקורת קטלנית על מדינת ישראל ודברי ארס נגד הציונות. אצל חוגי השמאל שספגו מושגים אלה הטשטש לא פעם הגבול שבין אנטי-ציונות לבין אנטישמיות. המחזה "אבדון", פרי עטו של הסופר הטרוצקיטי האנגלי ג'ים אלן, שהוצג בלונדון ב-1986 וגרם לפולמוס ציבורי חריף, הוא דוגמה לטשטוש גבולות מעין זה. המחזה, המבוסס על דמותו הטרנית של ישראל קסטנר, טוען כי קסטנר ומנזיגים ציוניים אחרים פעלו יד ביד עם אדולף אייכמן להשמדת יהודי הונגריה ב-1944, וזאת כשלב בתוכנית שטנית להקמת מדינת ישראל.

גורם שונה לחלוטין, שהשפיע בדרך עקיפה על גל האנטישמיות הנוכחי, הוא גל ההגירה הגדול שהתרחש בשני העשורים האחרונים. כ-15 מיליון מהגרים הגיעו בשנים אלה לארצות מערב אירופה. בצרפת מתגוררים 4.5 מיליון מהגרים, בעיקרם יוצאי ארצות ערב. בגרמניה מונים המהגרים למעלה מ-4 מיליון נפש, בכללם מיליון וחצי תורכים. בבריטניה עולה מספרם של יוצאי הודו, פקיסטן והאיים הקריביים על שני מיליון. בפרוורי הערים הגדולות נוצרו בכורח הדברים חיכוכים בין בני המקום (וביחוד

אנשי השכבות החלשות) ובין אוכלוסיית הזרים, השונה בצבע העור ובצורת החיים.

בכל ארץ צצו כוחות פוליטיים שניסו להיבנות מן המתחים האתניים. הוויקיאה מבין המפלגות הגזעניות היא החזית הלאומית הבריטית, שהיתה בעלת השפעה בראשית שנות השבעים וירדה לאחר מכן; כעת אין לה ייצוג בפרלמנט. להישגים ניכרים זכו לאחרונה מפלגת הקדמה בנורווגיה (13% מן הקולות), מפלגת הקדמה בדנמרק, ה-Vlaamse Blok בבלגיה, מפלגת האזרחים הרפובליקנית בגרמניה, ליגת הצפון באיטליה, מפלגת המרכז בהולנד ומפלגת הפעולה הלאומית בשוויצריה. המפלגה שהשיגה הצלחות בולטות במיוחד היא החזית הלאומית של ז'אן מרי לה פן בצרפת שב-1988, בבחירות לפרלמנט האירופי, קיבלה 14.4% מקולות הבוחרים, וכיום מגיעה בסקרי דעת הקהל, ליותר מ-20%.

לכאורה האובייקט של המפלגות הגזעניות הם הזרים. בצרפת, ב-1989, תבעה קבוצת תלמידות ממוצא אלגיירי את הזכות לשאת את הרעלה המוסלמית בין כותלי בתי הספר הממלכתיים. התעוררה מחלוקת ציבורית נרגשת; רבים, גם בחוגים המתקדמים, ראו בדרישה זו פגיעה בבית ספר כמוסד ציבורי חילוני, שהוא עקרון מקודש של המסורת הרפובליקנית. החזית הלאומית של לה פן עטה על ההזדמנות, פתחה במערכה אנטי-ערבית קולנית והפיקה ממנה תועלת רבה.

בפעולת המפלגות הגזעניות קיים תמיד מרכיב אנטישמי גלוי או סמוי. זוהי מעין מערכת של כלים שלזבים. פותח המאבק נגד הפועלים הזרים, כיוון שהוא הדרך הקלה לרכישת קולות, שכן מדובר בדברים מוחשיים ודחופים כמו מקומות עבודה ומקומות דיור. אולם מהר מאד גולשת פעולתם לתחום

האנטישמי שכן היהודי נשאר סמל "הזר בתוכנו". אין הוא נבדל, אמנם, מן האוכלוסייה הכללית, בהופעתו ובחתך דיבורו, אך דווקא משום כך הוא נחשב כמסוכן יותר וכמהווה איום לטווח ארוך לאמונות ולערכי היסוד של החברה.

נסקור בקצרה את טבעם של לה פן ומפלגתו, בצרפת. ז'אן מרי לה פן נולד ב־1928 בכפר קטן שבחופי בריטן, באזור בו רבים שיתפו פעולה עם שלטון הכיבוש הנאצי בזמן מלחמת העולם. לה פן למד משפטים בפריס, שם השתתף בקטטות אלימות עם הסטודנטים הקומוניסטים, היה נשיא תנועת הסטודנטים הימנית וקרא להענקת חנינה כללית לכל משתפי הפעולה עם הגרמנים. בהמשך התגייס ללגיון הזרים ולחם בשורותיו בהודו־סין. ב־1956 הצטרף למפלגת הסוחרים ובעלי המלאכה של פייר פוֹז'אד, גוף פוליטי קיקיוני, בעל אופי ימני ואנטישמי, שעלה על גלי המחאה הציבורית נגד המיסוי והמדיניות הכלכלית של ממשלות השמאל והמרכז. לה פן נבחר לפרלמנט, הוא היה או בן 27, הצעיר בחברי הבית. תוך כדי כהונתו התגייס שוב לצבא ולחם נגד מורדי אלג'יריה. לימים נודע שעינה שבויים באכזריות בעת חקירתם. לאחר מכן פנה לעסקים פרטיים וניהל חברת תקליטים פורחת. ב־1972 הקים את החזית הלאומית (Front National) וקיבץ בתוכה יסודות שונים ומגוונים: שרידי תנועת פוֹז'אד, חוגים קתוליים שמרניים, אנשי "הסדר החדש" הניאו־פשיסטי ואנשי הארגון הלאומני "אירופה החדשה" שבראשות ראש הממשלה לשעבר, ז'ורז' בידו, שהיה לפניו בין גיבורי ה"רזיסטנס" נגד הגרמנים. בידו עצמו פרש כעבור זמן קצר. לימים הצליח לה פן לנגוס בציבור הבוחרים של המפלגה הקומוניסטית, בייחוד בפרוורים התעשייתיים בהם מתרכזים מהגרים מצפון אפריקה. לה

פן גילה עניין גם בתמיכה יהודית ועלה בידו לגייס כאלף חברים לארגון שהקים "האיגוד הצרפתי של הצרפתים היהודים", אלה הם יהודים שכל מעיינם הוא היותם פטריוטים צרפתיים. הודות לכושר נאומו של לה פן והצלחת הופעותיו בטלוויזיה, התרחבה החזית הלאומית ובשנות השמונים נכנסה לפרלמנט הצרפתי ולפרלמנט האירופי, בו היא הסיעה הימנית הקיצונית הגדולה ביותר.

לה פן דוחה בלעג את ההאשמה כי יש לו כוונות אנטישמיות, אבל נאומיו שזורים התיחסויות שליליות ליהודים, לפעמים ברמז בלבד. זכורה אימרתו כי השמדת היהודים היתה "פרט קטן" במלחמת העולם השנייה. מ־1988 ואילך החל לה פן לדבר בגלוי נגד השדולה היהודית השולטת בתקשורת ונגד הכוח "היהודי־מסוני". בזמן משפטו של הפרושע הנאצי קלאוס בארבי בא לה פן לליון כדי לברך את אוהדי בארבי. כמו כן יצא להגנתו של המרשל פטן, שליט צרפת בזמן הכיבוש הגרמני ומשתף פעולה עם הנאצים, ואמר כי פטן "הושפל שלא בצדק". התבטאויותיו האנטישמיות בעתונים הקשורים לחזית הלאומית, היומון "פרזאן" והשבועון "נסיונל הבדו", בוטות וחשופות.

החזית הלאומית מנסה להשיג קולות מקרב ציבור ממורמר אך ביסודו מסודר ומהוגן, אנשי הצווארון הכחול והמעמד הבינוני הנמוך. לידה קיימות התארגנויות קיצוניות יותר כגון המפלגה הלאומית הצרפתית האירופית ו"מגולחי הראש" (skinheads) המושכות אנשי שוליים וחמומי מוח. בחוגים אלה התרכזו חקירת המשטרה הצרפתית לאחר חילול בית הקברות היהודי בקרפנטרה' במאי 1990. מבצע הפשע, שכלל ניתוח קברות והתעללות באחת הגופות, טרם נתגלו. מקרה קרפנטרה היכה את צרפת בתדהמה.

יש לזכור כי הקהילה היהודית בצרפת, שהיא הגדולה במערב אירופה, מונה 600,000 נפש והיא גורם ציבורי בעל משקל ויוקרה. בהפגנת הזקנה ענקית שכונסה בפריס בהשתתפות כ-200,000 איש, נכחו הנשיא מיטראן, ראש הממשלה רוקאר וראשי מפלגות ומוסדות. היחיד שנעדר היה ז'אן מרי לה פן. לה פן הכחיש כל אחריות למעשה קרפנטרה, אולם אין ספק שתעמולת מפלגתו תורמת ליצירת אקלים עוין כלפי היהודים וכי קיים קשר בין אקלים זה לבין העלייה המדאייגה במספר הפגיעות במוסדות ואתרים יהודיים, בייחוד מאז תחילת 1990. יצוין כי מעמדו של לה פן לא נפגע ממעשה קרפנטרה: לאחר חודש, ביוני 1990, ניהל לה פן כנס של הימין האירופי שנערך ביחמתו בפורטוגל וגם בצרפת הוסיפה התמיכה בו לעלות.

בגרמניה זכה למוניטין מנהיג גזעני אחר – פרנץ שנהובר, איש באוואריה, ששירת כקצין בוואפן אס.אס. ותיעד את עלילותיו המלחמתיות בספר רב מכר בשם "הייתי שם". שנהובר היה כתב ספורט ופרשן רדיו. ב-1986 הקים את מפלגת האזרחים הרפובליקנית בסיסמה "גרמניה לגרמנים". בראשית 1989 הפתיעו הרפובליקנים ובניגוד לתחזיות השיגו 7.5% מן הקולות בבחירות לסנאט של ברלין המערבית. חצי שנה לאחר מכן השיגו הרפובליקנים 7.1% בבחירות לפרלמנט האירופי. מאז הועם כוכבו של שנהובר: במפלגתו פרצו מריבות והתמיכה הציבורית בו פחתה. בבחירות לפרלמנט הגרמני שנערכו בדצמבר 1990, הראשונות לאחר איחוד גרמניה, קיבלו הרפובליקנים רק 2% מן הקולות ולא עברו את אחוז החסימה. כיום עולה חשש שהמפלגה עשויה לקבל תוספת כוח מההתעוררות הניאון-נאצית במזרח גרמניה.

שנהובר זהיר מלה פן בהצהרותיו נגד היהודים, ונוהג לציין כי אשתו הראשונה היתה יהודייה. עם זאת הוא טוען שהיהודים נהנים מזכויות יתר וכי הקהילה היהודית בגרמניה היא בבחינת "מעצמת הכיבוש החמישית" של ארצו. מימין לרפובליקנים קיימים גופים ניאון-נאציים גלויים כגון המפלגה הלאומית הדמוקרטית, שקיבלה 6.6% מקולות הבחורים בבחירות לעיריית פרנקפורט ב-1989. אף הם עשויים כמובן להיבנות מצירופם של הניאון-נאציים ממזרח גרמניה.

בבריטניה, בה נמצאת קהילה יהודית בת 330,000 נפש, פועלת החזית הלאומית (National Front), העוסקת בהסתה גזענית ואנטישמית שלוחת רסן ובמעשי אלימות. בשנות השבעים בקשה החזית לכבוש את דעת הקהל על-ידי תעמולה רעשנית נגד הזרים, כולל מצעדים מטילי אימה ברחובות. אולם שיטות אלה הרחיעו את ציבור הבחורים, ולא עלה בידי החזית להשיג מושבים בפרלמנט, ב-1986 אירעה בתוך החזית הפיכת חצר, צעירים הצליחו לסלק את המנהיגות הבוגרת ולהשליט הנהלה חדשה. המנהיג עתה הוא פטר הרינגטון, ודרק הולנד הוא האידיאלוג של התנועה. החזית הפכה לגוף סגור, הבורר בקפדנות את חבריו, בעל אופי כעין מחתרתי המוותר מראש על התמודדות בבחירות. מקור השראתו היא לוב של קדאפי. הגוף שואף לבטל את המדינה הדמוקרטית ולהחליפה בדמוקרטיה החדשה, הצומחת ממועצות מקומיות, על פי הדגם הלובי. מלוב, על פי כל הסימנים, באים לא רק הרעיונות אלא גם הכספים.

במקביל לחזית הלאומית, פועלות בבריטניה קבוצות ניאון-נאציות זעירות; אחת מהן, המפלגה הלאומית הבריטית (British

(National Party), מדפיסה פרסום העוסק בהכחשת השואה בשם "הדעות השואה". גם ארגונים פונדמנטליסטיים מוטלמיים, המכים שורשים בשכונות: בהן חיה אוכלוסייה ממוצא פקיסטני, מפיצים חומר אנטישמי.

חסידי החזית הלאומית ויתר ארגוני הפריפריה הימנית באים, על פי רוב ממובלעות העוני ותת-התרבות שבערים הגדולות. השפעתם הפוליטית היא לפי שעה שולית. אולם בבריטניה קיים עדיין גם אותו סוג של אנטישמיות מאופקת ומכובדת כביכול, הנפוצה דווקא בשכבות העליונות. אנטישמיות זו פרצה בגילוי מפתיע עם החלטת בית הלורדים, ביוני 1990, שלא לאשר את החוק בדבר הענשת פושעי המלחמה הנאצים, שנתקבל קודם לכן בבית הנבחרים. בזמן הדיון ציינו תומכי החוק שמן הדין לכפר על הזנחה מוסרית של 40 שנה, בהן היתה בריטניה מקלט לפושעי המלחמה. המתנגדים לחוק טענו בין היתר כי משפטים שייערכו שנים כה רבות לאחר מעשה לא יוכלו לעמוד בכללי "הצדק הבריטי". לורד יעקובוביץ, הרב הראשי של בריטניה, העיר במירות כי על הדיון שורה רוח של פיוס לנאצים כמו שאירע בשנות ה-30. החוק נדחה ב-207 קולות נגד 74. ב-1991 הפעיל בית הנבחרים הליך משפטי נדיר וקיבל את חוק הענשת פושעי המלחמה הנאצים בלי אישורו של בית הלורדים.

האנטישמיות פוקדת לא רק את היישובים היהודיים הגדולים. באיטליה, בה חיים רק כ-35,000 יהודים, קיימים חוגים קתוליים שמרניים המגלים חשדנות ואף עוינות כלפי היהדות והיהודים. מגמות אלה מבצבצות בין היתר בסיעה הפונדמנטליסטית "שיתוף ושחרור", שהיא פלג מן המפלגה הדמוקרטית-נוצרית. סיעה זו נחשבת

כמקורבת לאפיפיור. נוסף, על כך קיימת מורשת התקופה הפשיסטית והנאצית: המפלגה הפשיסטית, הנקראת תנועה סוציאליטית איטלקית, ביקשה במשך תקופה ארוכה הכשר ציבורי והשתדלה להציג תדמית של מתינות יחסית ושל דבקות בכללי המשחק הדמוקרטי. אולם ב-1989 כבשו אנשי הקו הנוקשה את הנהלת המפלגה. המפלגה מקורבת ללוב והיא תומכת נלהבת של אש"ף. ארגוני הנוער הפשיסטיים מעורבים בקטטות נגד השמאל, בתעמולה גזענית ובציור כתובות אנטישמיות על קירות ברחובות הערים. המפנה ימינה לא הוסיף למפלגה תומכים. בבחירות לעיריות ב-1990 ירדה המפלגה הפשיסטית מ-6% לפחות מ-5%. בבחירות אלה גבר על הפשיסטים ארגון בדלני-גזעני חדש, ליגת הצפון, שיש קווי דמיון מסוימים בינו לבין החזית הלאומית של לה פן. ארגון זה מבקש אוטונומיה למחוזות הצפוניים של איטליה, העשירים והמתועשים, הגבלת הזרימה צפונה של עובדים מן המחוזות הדרומיים של איטליה וכן נקיטת אמצעים נגד ריבוי אוכלוסיית הזרים במדינה.

בקצה הימני של הקשת הפוליטית האיטלקית הופיעו מידי פעם גופים זעירים קיקיוניים כגון "לודוויג" וה"בריגדה גבלס", שעיקר מלאכתם מעשי הטרדה נגד זרים ויהודים, כגון השמעת קריאות נגד יהודים במשחקי כדורגל. יצוין כי מוטיבים אנטישמיים באים לידי ביטוי גם בקרב השמאל הקיצוני. בהפגנת סטודנטים שמלאנים ברומא, ב-1990, צוירה מול בית הכנסת המרכזי הכתובת "מוות לציון".

נטעה אם נסיק שבארצות שמנינו עלולה האנטישמיות לאיים על עצם קיומן של הקהילות היהודיות. המסורת הליברלית וחוסי המוסדות הדמוקרטיים במערב אירופה,

מועידים את הארגונים האנטישמיים להשאר בעתיד הנראה לעין קברוצות מיעוט. עם זאת אין המצב כתמול שלשום. במרבית הערים אי אפשר לקיים תפילה יהודית, בייחוד בהגים, ללא שמירה משטרתית. יתר על כן, קיימת בעיית הברוטליזציה של החשיבה והלשון. הנאציזם הפך לשגרת לשון מושגים וביטויים שאיש לא היה מעלה על דעתו בזמנים קודמים – בכללם משלוח יהודים למשרפות או הפיכתם לסבון². כך, למשל התעוררה ב-1989 מחלוקת בעיר האיטלקית אודינה בשאלת העסקתו של הכדורגלן הישראלי רוני רונטל על-ידי הקבוצה המקומית. כתוצאה

מכך הופיעו על קירות הבתים כתובות אנטישמיות וביניהן הכתובת "רונטל לתנור". לפעמים נראה כי דברים מחרידים אלה נעשים בקלות דעת, בלי להבין את מלוא משמעותם.

1. בעקבות מקרה קרפנטרה קיבל הפרלמנט הצרפתי חוק המחמיר בעונשים על מעשי גזענות ואנטישמיות ומונה במפורש בין העברות את הכחשת קיומם של הפשעים שנדונו על ידי בית הדין הבינלאומי של נירנברג.
2. לאמיתו של דבר עשו הנאצים מחקרים על אפשרות הפקת סבון מגופות, אך לא הפעילו שיטה זו.

הכחשת השואה

אחד מגילויי האנטישמיות האופייני לתקופתנו הוא הכחשת השואה. המכנה המשותף של האנטישמיות, עד שנתגלתה לעיני כל תמונת השואה, היה הטלת אשמה ביהודים באחרים לעוון או לאסון כלשהו: יהא זה רצח האל או הניצול הקפיטליסטי. קל היה לראות ברדיפות היהודים בהווה ובעבר עונש ראוי או תוצאה בלתי נמנעת של מחאת הנדכאים. השואה העמידה תפיסות אלה במבחן חדש. לא ניתן היה לתרץ או לטשטש את מימדי הטבח ואופיו. הפשע שנעשה נגד העם היהודי חרג מכל תקדים או מכל פרופורציה. צעקת הדם השפוך החרידה את העולם. בעקבות השואה התעוררו בעולם הנצרי גם בעיות תיאולוגיות. לפי התפיסה הנצרית נועד העם היהודי להוות עדות נצח

לברוא ולעינויו של ישו. כיצד ניתן, אם כן, להסביר שהיהודים, בלב אירופה הנוצרית, כמעט ונמחקו מעל פני האדמה?

השואה העמידה בפני ההגיון והמצפון אתגר ללא מענה ובשל העדר תשובה רציונלית מצאו להם מהלכים הסברים כוזבים. העלילה הנוראה שהוכרה קודם, לפיה מלאכת ההשמדה נעשתה על-ידי הציונים, תוך שיתוף פעולה עם הנאצים, שייכת לקטגוריה זו. על פי גרסה זו, שהופצה על-ידי הסובייטים ונקלטה בחוגים מסוימים של השמאל הרדיקלי, היו הגרמנים בבחינת מכשיר בעוד האשמים האמיתיים בחטא השואה היו היהודים עצמם. חלק אחר מרדת הקהל היטה און לגרסה שהשואה, בפשטות,

לא היתה ולא נבראה. הארץ בה הושמעה לראשונה תורת כוזב זו, שכונתה בשם "רוזיוניזם היסטורי", או בקיצור "רוזיוניזם", היתה צרפת.

ב-1947, כאשר זכר ההשמדה היה עדיין טרי, טען העתונאי מוריס בארדש שהמספר – ששה מיליון נרצחים – מופרך מיסודו והומצא על ידי תעמולת המלחמה של בנות הברית ושל היהודים. ברדש, שהשתייך לימין הקתולי, הסתמך על עדותו של פול רסינייה, סוציאליסט לשעבר, שהיה אסיר במחנה הסגר גרמני ולאחר מכן פנה לימין הקיצוני. רסינייה עצמו פרסם שני ספרים שהיכו גלים והמכחישים את קיום השואה – "שקר אוליסס", 1960, ו"הדרמה של היהודים האירופיים", 1964. מאז שנות השבעים הפך רובר פוריסון, פרופסור לספרות באוניברסיטת ליון, שהתמחה בהכחשת קיום תאי הגזים, לדמות המרכזית של הרוזיוניזם הצרפתי. ב-1981 הורשע פוריסון במשפט דיבה והושעה מתפקידי הוראה, אך הוא עדיין חוקר מוסמך ומכבב בכינוסים בינלאומיים בענייני הרוזיוניזם ההיסטורי. אחד מתלמידיו, אנרי רוק, הוכתר ב-1986 בתואר דוקטור בעיר הצרפתית ננט על מחקר המערער את אמינותו של אחד המסמכים הראשונים על תפעול תאי הגזים באושוויץ (היודי של קצין האס.אס. קורט גרשטיין). כעבור שנתיים בוטל הדוקטורט על סמך פגמים טכניים בתהליך הענקתו. מרצה נוסף באוניברסיטת ליון, המרצה לכלכלה ברנר נוטן הושעה זמנית מתפקידו ב-1990 בגלל מאמר השולל את קיום תאי הגזים.

בספרד נושא הדגל של הכחשת השואה הוא הפוליטיקאי הבלגי הוותיק ליאון דגל. דגל היה ראש התנועה הנאצית בבלגיה וגנרל של הדיוויזיה הבלגית של האס.אס. אחרי

המלחמה קיבל מקלט בספרד של פרנקו. הוא פירסם חוברות ומאמרים המלמדים בעזרת חישובים מתמטיים שאי אפשר היה להשמיד מיליוני אנשים בתאי הגזים תוך זמן קצוב. ב-1985 תבעה ניצולת אושוויץ, ויולטה פרידמן, את דגל לדין על הוצאת דיבה, אולם בית המשפט במדריד זיכה את הנאשם מאחר שלא הוכח שהגברת פרידמן ניזוקה אישית מדבריו.

בין מחברי ספרים רוזיוניסטיים אחרים יש להזכיר את הגרמני וילהלם שטגליך ("המיתוס של אושוויץ", 1969), את האנגלי ריצ'רד הרוד ("האם ששה מיליון מתו באמת?", 1974). את הספרדי ח. ברצ'יה ("המיתוס של ששה מיליונים", 1979) ואת האיטלקי קרלו מטוניו ("מיתוס השמדת היהודים", 1985). במקביל קיימת גם ספרות ענפה המנסה להוכיח שיומנה של אנה פרנק היה מעשה זיוף. אחד מחיבורים אלה הוא פרי עטו של רובר פוריסון.

גם בארצות הברית קיים ארגון העוסק בהכחשת השואה והוא "שדולת החרות", שבחסות המיליונר ויליס קארטו. אחת משלוחות הארגון הוא המכון לבריכת ההיסטוריה, השוכן בפרוור של לוס אנג'לס. המכון מפיץ פרסום בעל יומרה מדעית: "כתב עת לבריכת ההיסטוריה", ומארגן כינוסים בינלאומיים. היועץ המדעי של המכון הוא ארתור באץ, פרופסור להנדסה ולתורת המחשבים, בעל הספר "מעשה ההונאה של המאה העשרים".

הכחשת השואה היא אולי צורת האנטישמיות המרושעת ביותר. לא רק שהיא מנקה את האשמים מאחריות על פשעיהם, אלא מאשימה את היהודים שהמציאו את סיפור ההשמדה כדי להפיק ממנה הנאות חומריות, והופכת בכך את השואה עצמה